

Orbay, Hüseyin Rauf
150034

Sonuç

Birinci Dünya Savaşı Almanların yenilgisiyle sonuçlanınca her türlü başarı şansını kaybeden Osmanlı Devleti, Mondros'ta ağır bir mütareke imzalamak zorunda kaldı. Terhis edilen askerler, lağvedilen orduların subay aileleri, askerî erzak, iâşe ve mühimmatı taşıyacak araç ve yakıt sıkıntısı nedeni ile ülkede hayat durma noktasına geldi. Yeteri kadar sefer yapılamaması, idari ve teknik yetersizlik devlet çarkının felç olmasına neden oldu. Kömür, benzin bulunmaz bir meta hâline geldi. Ülkenin her yerinde karaborsa oluştu. Ormanlar düzensizce kesilerek tahribata neden olundu. Fakat odun da bir süre sonra teknik ve mali yetersizlikler nedeniyle bulunamaz oldu. İtilaf devletlerinin enerji kaynaklarına el koyması ise şartları daha da zorlaştırmıştır.

İtilaf devletlerinin Yunan ve Ermeniler aracılığı ile Anadolu'da sömürü düzeni kurmak istediğini gören Türk milleti bu duruma büyük bir tepki gösterdi. Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde Kuvayımilliye ve Müdafaa-yı Hukuk Cemiyetleri altında örgütlendi. Türk milleti Kurtuluş Savaşı'na bu koşullar altında başlamıştır.

Mustafa Kemal Paşa, "harbin iki ordunun değil, iki milletin bütün varlıklarıyla, bütün maddi ve manevi güçleriyle karşı karşıya gelmesi ve bir ideal için vuruşması demek olduğunu, milletine inandırarak doktrinini uyguladı. Millî bilinçle orduyu ve milleti birleştirerek maddî imkânsızlıkların yaşandığı bu dönemde Mustafa Kemal Paşa çok yönlü ve komutanlık vasıflarına sahip bir yönetici olarak, Türk milletinin kendi öz kaynaklarından nasıl faydalanacağını kanıtlayan bir lider olmuştur. Türk ordusunun ihtiyacı olan her türlü malzemenin cephe gerisinden cepheye taşınması, dağıtılması, depolanması ve kısaca askerî bir terim olan lojistik alanına giren bu faaliyetin aksamadan yürütülmesi için güçlü bir teşkilatlanmayı oluşturmuştur. Anadolu insanı her türlü fedakârlık içinde var olma savaşı olarak sürdürdüğü hazırlıklarını en yüksek noktaya çıkarmıştır. Mustafa Kemal Paşa başlatmış olduğu seferberlik, Türk milletinin ordusu ile millet olma bilincinde hedeflediği amaca bir an önce kavuşmasında büyük rol oynamıştır.

01 Temmuz 2021

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

DOĞU SİYASETİNDE TÜRK-ALMAN İHTİLAFI VE HÜSEYİN RAUF BEY HEYET-İ MÜFREZESİNİN TÜRK SINIRINA ÇEKİLMESİNE DAİR TARTIŞMALAR (AĞUSTOS 1914-EYLÜL 1915)

Barış METİN*

Özet: Birinci Dünya Savaşı'nda Türk-Alman İttifakı Anlaşması'nın imzalanmasından müteakiben başında Hüseyin Rauf (Orbay) Bey'in ve bazı Alman Gizli Servisi üyelerinin de bulunduğu, İran üzerinden Afganistan'a ulaşmayı, bu ülkeden cihat propagandası vasıtasıyla elde edilecek kuvvetlerle Hindistan Müslümanlarını ve ayrılıkçı Hint komitelerini İngilizlere karşı ayaklandırmayı hedefleyen bir müfreze oluşturulmuştur. Ancak henüz İran'a ulaşmadan Türk ve Alman yetkililer arasında Doğu işlerinde kimin önderlik edeceği konusunda ortaya çıkan anlaşmazlık üzerine Almanlar heyetten ayrılarak amaca dair kendi başlarına çalışmaya başlarken, Kirmanşah bölgesinden İran içlerine giren Türk kuvvetlerinin de faaliyetlerini engelleme gayreti içinde sınıra yakın bölgelerde yaşayan bazı İran aşiretlerini Türk kuvvetlerine karşı desteklemeye başlamıştır. İran içinde Kirmanşah'tan ileri gidemeyen müfrezenin varlığı zamanla bölgedeki Türk yetkililerce de eleştirilmeye başlanmış ve hedeflenen amaca artık ulaşma imkânı olmadığından yeni bir düzenlemeyle müfrezenin lağvedilmesi gerektiğine dair bazı düşünceler ifade edilmiştir. Alman yetkililerin de Berlin üzerinden Türk Erkanharbiyesine yaptığı baskıların da etkisiyle müfrezenin dağıtılmasına karar verilmiştir.

Anahtar kelimeler: İran, Hüseyin Rauf Bey Müfrezesi, Almanya, Birinci Dünya Savaşı, aşiret

Abstract: The treaty of German and Turkish alliance at First World War, was followed by a constitution of a platoon, in which some of the German Secret Agency members participated and led by Huseyin Rauf Bey (Orbay). The aim of this platoon was to reach Afghanistan through Persia and to organise the Indian Muslims and committee members against English. But a disagreement was emerged between the Turkish and German officials and this circumstance leads German secret agency members to organise some Persian tribes who live near the borders of Turkey and Persia with a purpose of preventing the platoon. Due to the conflicts between the tribes and platoon which last too long, platoon could not make forward themselves, however, the future of this platoon was started to discuss in Ottoman General Staff and after a while platoon was disbanded in the consequences of German's pressure.

Key words: Iran, Hüseyin Rauf Bey Müfrezesi, Germany, the First World War, tribe

Osmanlı Devleti ile Almanya arasında 2 Ağustos 1914 tarihli gizli ittifak anlaşmasının imzalanmasından sonra, İran üzerinden Afganistan'a ve oradan da Hindistan'a gitmek için İstanbul'da bir müfreze (seferiye)¹ oluşturulmuştur. Söz konusu müfreze, İran üzerinden Afganistan'a ulaşmak ve bu ülkeyi Cihad-ı Ekber'e kazandırarak Hindistan sınırında mühim bir müttefik temin etmek ve istiklalci Hint komiteleri ile sınırdaki kabilelere ulaşmak suretiyle çıkabilecek isyan ve ihtilalden medet beklentisinin bir neticesidir.² Almanların para ve mühimmat desteğiyle İstanbul'da gizlice kurulan, fakat çeşitli nedenlerle³ Afganistan'a ulaşamayıp

Askerî Tarih Araştırmaları Dergisi (Sayı 15) Şubat 2010 Ankara, yıl 8.

* Dr., Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

¹ Söz konusu müfreze, konuya dair arşiv kayıtlarında Heyet-i Seferiye olarak da geçmektedir. Bu sebepten her iki isimlendirmeye de yer verilmiştir.

² Vahdet Keleşşilmaz; Teşkilat-ı Mahsusanın Hindistan Misyonu (1914-1918), Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları İstanbul, 1997, s. 89.

³ Müfrezenin planlanması, örgütlenmesi ve sonrasında Türk ve Almanlar arasında ortaya çıkan sorunlarla ilgili bk. İsrail Kurtcephe-Mustafa Balcıoğlu; "Birinci Dünya Savaşı Başlarında Romantik Bir Türk-Alman Projesi, Hüseyin Rauf Bey Müfrezesi", OTAM, Ocak 1992, S III, s. 247-269.